

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавне здравствене установе Дом здравља
„Др Стојана и Љубица“ Рудо
за период 01.01-31.12.2022. године**

Број: РВ069-23

Бања Лука, 12.10.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености.....	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	9
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	13
	6. Финансијски извјештаји.....	13
	6.1. Биланс успјеха	14
	6.1.1. Пословни приходи и расходи.....	14
	6.1.2. Финансијски приходи и расходи	17
	6.1.3. Губитак редовне активности.....	17
	6.1.4. Остали добици и губици.....	17
	6.1.5. Нето губитак периода.....	17
	6.2. Биланс стања.....	17
	6.2.1. Билансна актива	17
	6.2.2. Билансна пасива	19
	6.2.3. Ванбилансна евиденција.....	21
	6.3. Биланс токова готовине	21
	6.4. Временска неограниченост пословања	22
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	22
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	22

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31.12.2022. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 -2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер није пописан рачунарски програм, неутрошени медицински материјал и објекат амбуланте породичне медицине у Бијелом Брду, пописне листе нису овјерене од стране овлашћеног лица и не садрже датум за примања, а пренос стања имовине и обавеза није извршен са документације која одражава екстерну потврду стања. Такође, извјештаји о попису не садрже упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза и преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања, а отпис расходоване опреме и инвентара и отпис вриједности потраживања и застарјелих обавеза је извршен прије доношења одлуке надлежног органа.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.1. овог Извјештаја:

Прецијењени су приходи од донација и губитак ранијих година, а потцијењен је губитак текуће године у износу од 18.682 КМ, јер је за признате расходе по основу амортизације моторног возила повезане са државним давањем у билансу успјеха у 2021. години извршено укидање одложених прихода у корист прихода од донација у 2022. години, што није у складу са чланом 57. став (4) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државне помоћи (параграф 12 и 17).

Потцијењени су остали пословни приходи и залихе материјала у износу од 11.431 КМ, јер није евидентирана примљена донација медицинског материјала од Фонда здравственог осигурања Републике Српске, као ни трошкови материјала, што није у складу са чланом 12, 43. и 57. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.1. овог Извјештаја:

Нематеријална имовина (рачунарски програм који се користи) није призната у пословним књигама, што није у складу са захтјевима МРС 38 – Нематеријална имовина и одредбама Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачкама 6.4. и 6.6. овог Извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје не садрже објелодањивања у вези са сталношћу пословања, што није у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 25).

Такође, нису извршена друга објелодањивања сходно захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, МРС 2 – Залихе, МРС 7 – Извјештај о токовима готовине, МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и других релевантних Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерву на дато мишљење скрећемо пажњу на наведено под тачком 5. овог Извјештаја:

Основни оквир за финансијско пословање Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо представља Уговор закључен на годишњем нивоу, између Фонда здравственог осигурања Републике Српске и Дома здравља, којим су регулисана међусобна права и обавезе у пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите и других здравствених услуга. Планирана уговорена вриједност здравствених услуга која се признаје Дому здравља, значајно је мања од вриједности услуга које пружа Дом здравља, а Финансијски план базиран на наведеним моделима планирања, обрачуна и одобравања средстава не представља оквир за остварење планираних циљева. Наведена чињеница у највећој мјери генерише остварене и исказане расходе те резултат текућег периода.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у Извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне

исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 12.10.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо за 2022. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Јавна здравствена установа Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо је у току 2022. године закључила уговоре о дјелу са пет извршилаца за послове који су систематизовани и који представљају основну дјелатност послодавца, што није у складу са чланом 205. Закона о раду.

Обрачун плате код једног запосленог је вршен по платном коефицијенту који је мањи од коефицијента дефинисаног чланом 10. став (2) тачка 5) Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске.

Полог новца са помоћних на главну благајну, достављање исправа на књижење и уплате средстава од партиципације на трансакциони рачун нису вршене у прописаном року, односно најкасније наредног радног дана, што није у складу са чланом 1. Одлуке о предаји пазара од 20.06.2022. године, чланом 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем и чланом 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Као што је наведено под тачком 4. овог Извјештаја:

Јавна здравствена установа Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо није планирала нити доносила посебне одлуке о покретању поступака јавних набавки у укупном износу од 35.209 КМ (лабораторијски материјал, гориво и услуге сервисирања возила), што није у складу са чланом 6. и 17. став (1) Закона о јавним набавкама, а наведене набавке су извршене без примјене одредби наведеног закона.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.1. овог Извјештаја:

На основу одлуке Управног одбора, запослени Дома здравља и најужи чланови њихових породица ослобођени су од плаћања партиципације, што није у складу са одредбама Закона о обавезном здравственом осигурању и чланом 53. Правилника о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерву на дато мишљење скрећемо пажњу на наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Лице именовано за директора Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо је закључно са септембром 2022. године обављало правне послове, као једини запослени правник у наведеној установи. Прописима којима се уређује област рада и плата запослених у здравству, није дефинисан начин евидентирања сати на раду и обрачуна плате директорима Домова здравља који су упоредо ангажовани и у обављању других (правних) послова.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо.

Бања Лука, 12.10.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре провођења пописа, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем и извјештавање врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) евидентирање прихода од пружених услуга у главној књизи врши у складу са чланом 54. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике како би евиденције по основу прихода од пружања услуга здравствене заштите осигураним лицима које финансира Фонд по основу примарне здравствене заштите, прихода од пружених услуга и наплаћених средстава партиципације од корисника здравствене заштите и прихода од медицинских услуга које Дом здравља обавља за друга правна и физичка лица биле усаглашене са позицијама Биланса успјеха сходно члану 11. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 3) приходи од донација признају на систематској основи током периода у којима ентитет признаје расходе повезане са трошковима које треба покрити из тог давања сходно МРС 20 - Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи (параграф 12 и 17) и члану 57. став (4) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 4) примљене донације медицинског материјала и утрошак истих евидентирају у складу са чланом 12, 43. и 57. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 5) по основу трошкова превоза на посао и повратка са посла, отпремнина и помоћи запосленима исказују обавезе, да се дугорочне обавезе које на плаћање доспијевају у наредној години рекласификују на краткорочне обавезе, као и да се класификација бруто накнада плата врши сходно члану 33. став (13), 34. став (4), 37. став (6) и 44. став (3) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 6) расходи евидентирају у складу са начелом настанка пословног догађаја,
- 7) у сарадњи са Општином Рудо међусобно регулишу правила коришћења и управљања некретнинама у власништву Општине и да се приликом евидентирања сталних средстава примјењују одредбе Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике (члан 3, 4. и 49), захтјеви МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, МРС 36 – Умањење вриједности имовине, МРС 38 – Нематеријална имовина и други стандарди и прописи који дефинишу питање признавања имовине, вредновања, престанак признавања, те процјену обезвјеђења,
- 8) на позицијама ванбилансне активе и пасиве евидентира туђа имовина уступљена на коришћење у складу са чланом 67. и 68. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,

- 9) биланс новчаних токова сачињава у складу са одредбама MPC 7 - Извјештај о токовима готовине (параграф 10 и 14),
- 10) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације везане за сталност пословања и друге релевантне информације у складу са захтјевима MPC 1 – Презентација финансијских извјештаја и других релевантних Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- 1) одредбе Статута Дома здравља и Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ускладе у дијелу који се односи на број организационих јединица, као и да се наведеним правилником утврди тачан број и опис радних мјеста и број извршилаца,
- 2) уговори о дјелу закључују за послове који су ван дјелатности послодавца, сходно члану 205. Закона о раду,
- 3) плате запосленим лицима утврђују у складу са чланом 10. став (2) тачка 5) Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске,
- 4) успоставе помоћне књиге имовине у сталним средствима, на начин да обезбиједи аналитичке податке о сваком појединачном средству и увид у хронолошки приказ пословних догађаја на средствима у складу са чланом 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 5) евидентирање пословних догађаја и управљање готовим новцем врши сходно члану 1. Одлуке о предаји пазара од 20.06.2022. године, члану 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем и члану 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 6) успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се сачини план, годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса који се проводе у Дому здравља, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности, као и друге активности захтијеване наведеним законом,
- 7) планирање и покретање поступака јавних набавки, као и извјештавање врши у складу са чланом 6., 17. став (1) и (3) и 75. став (1) Закона о јавним набавкама,
- 8) преиспита књиговодствена вриједност и структура капитала исказаног у пословним књигама Дома здравља,

Препоручује се Управном одбору Дома здравља да обезбиједи да се:

- 9) ослобађање од плаћања партиципације врши само за категорије осигураних лица и услуге здравствене заштите које су дефинисане Законом о обавезном здравственом осигурању и Правилником о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о систему јавних служби;
- Закон о здравственој заштити;
- Закон о обавезном здравственом осигурању;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске;
- Посебни колективни уговор за запослене у јавним установама у области здравства;
- Закон о раду, члан 26, 39, 205. и 207;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII, XIII;
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, члан 26. и 27;
- Закон о јавним набавкама;
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле;
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле;
- Правилник о основама за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и начину финансирања здравствене заштите у Републици Српској у 2022. години;
- Правилник о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту - члан 53;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем;
- Правилник о основима стандарда и норматива здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања;
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Правилник о вођењу евиденција о присуству радника на раду;
- Одлука о утврђивању цијене рада;
- Закључак Владе Републике Српске о ограничавању запошљавања у јавним здравственим установама и фондовима у Републици Српској од 28.01.2015. године;
- Одлука о партиципацији;
- Статут Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо;
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ЈЗУ Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо;
- Одлука о предаји пазара од 20.06.2022. године.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавна здравствена установа Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо (у даљем тексту: Дом здравља) обавља дјелатност примарне здравствене заштите по моделу породичне медицине. Оснивач Дома здравља је Скупштина општине Рудо. Обављање дјелатности, организација рада и друга значајна питања везано за рад Дома здравља су прописана Законом о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске”, број 106/09, 44/15 и 57/22) и Законом о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број 68/07, 109/12 и 44/16). Сходно члану 69. Закона о здравственој заштити и члану 14. Статута, Дом здравља обезбјеђује и организује породичну медицину, имунизацију, лабораторијску дијагностику, хигијенско-епидемиолошку заштиту, рендгенску дијагностику, хитну медицинску помоћ и санитетски превоз, превентивну, дјечију и општу стоматологију, специјалистичке консултације из педијатрије и гинекологије, снабдијевање лијековима и медицинским средствима.

Органи управљања Дома здравља су управни одбор и директор, које именује и разрјешава оснивач. Стручна тијела Дома здравља су колегијум и етички одбор. Дом здравља представља и заступа директор.

Дом здравља се финансира из средстава Фонда здравственог осигурања Републике Српске (у даљем тексту: Фонд), буџета Општине Рудо, наплате услуга од корисника здравствене заштите, донација и других извора финансирања. Финансијске трансакције обавља преко властитог банковног рачуна, отвореног код пословне банке.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2022. године, Дом здравља није имао примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Дома здравља.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом као основним општим актом Дома здравља утврђени су дјелатност, органи управљања, заступање и представљање, унутрашња организација те друга питања значајна за рад установе.

Дом здравља је 16.05.2011. године донио Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ЈЗУ Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо и на исти је прибављена сагласност начелника Општине Рудо. Одредбе члана 3. и 4. поменутог правилника нису међусобно усклађене, због тога што су чланом 3. правилника утврђена 23 радна мјеста за 39 извршилаца, а према члану 4. наведеног акта је систематизовано 19 радних мјеста за 38 извршилаца. Такође исти нису усаглашени ни у погледу назива радних мјеста.

Број успостављених организационих јединица према Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ЈЗУ Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо, није усклађен са чланом 16. Статута (у дијелу који се односи на број прописаних организационих јединица) и чланом 10. Правилника о основима стандарда и норматива здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања

(„Службени гласник Републике Српске”, број 18/11, 83/11, 76/12 и 14/14), којим су прописане дјелатности примарног нивоа здравствене заштите (у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста су, између осталих, наведене и организационе јединице „Амбуланте на терену“ и „Радна јединица базичне рехабилитације“ које нису прописане Статутом).

На дан 31.12.2022. године у радном односу су била 32 запослена, од чега једно именовано лице (директор), 28 лица на неодређено вријеме и три лица на одређено вријеме. Од укупног броја запослених 21 је медицинско особље.

У току 2022. године једно лице је прекинуло радни однос због одласка у пензију, а три лица су засновала радни однос на одређено вријеме. За запошљавање наведених лица није прибављена сагласност надлежног Министарства, што није у складу са Закључком Владе Републике Српске о ограничавању запошљавања у јавним здравственим установама и фондовима у Републици Српској од 28.01.2015. године. У 2023. години су тражене сагласности сходно наведеном закључку, због чега за исто није дата препорука.

У току 2022. године Дом здравља је закључио уговоре о дјелу са пет извршилаца за обављање послова који су систематизовани Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ЈЗУ Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо, што није у складу са чланом 205. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21), којим је прописано да се уговор о дјелу може закључити ради обављања послова који су ван дјелатности послодавца и који имају за предмет самостално извршење одређеног физичког или интелектуалног посла.

До септембра 2021. године, Дом здравља је примјењивао Колективни уговор за запослене у ЈЗУ Дом здравља “Др Стојана и Љубица” Рудо од 29.09.2020. године који је истекао, а нови није закључен.

Обрачун плате код једног запосленог (главна сестра здравствене установе са вишом стручном спремом) је вршен по платном коефицијенту који је мањи од коефицијента дефинисаног чланом 10. став (2) тачка 5) Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 68/22 и 132/22).

Лице именовано за директора Дома здравља, до септембра 2022. године је обављало и правне послове сходно Одлуци Управног одбора од 24.01.2022. године, а као једини запослени правник у наведеној установи. Прописима којим се уређује област рада и плата запослених у здравству, није дефинисан начин евидентирања сати на раду и обрачуна плате директорима Домова здравља који су упоредо ангажовани на обављању других (правних) послова.

За директора Дома здравља, који је уједно обављао и правне послове у Дому здравља (код обрачуна плате се примјењивао коефицијент директора), осим обрачуна плате за редовне сате на раду, вршено је увећање плате по основу сати на обављању правних послова.

Евиденције присуства за раднике на раду не воде се уредно, разумљиво и ажурно и исте нису овјерене и потписане сходно члану 5. Правилника о вођењу евиденција о присуству радника на раду (“Службени гласник Републике Српске”, број 40/16), јер се платне листе и дневне евиденције о присуству на радном мјесту за поједине запослене разликују у погледу исказаног временаведеног на раду и одсуства са рада (дежурства, приправност и ноћни рад).

У складу са Рјешењем о именовању Комисије за попис имовине и обавеза од 23.12.2022. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем утврђено је да попис имовине и обавеза није извршен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и

усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза - у даљем тексту: Правилник („Службени гласник Републике Српске”, број 45/16 и 113/21), јер није пописан рачунарски програм, неутрошени медицински материјал и објекат амбуланте породичне медицине (у даљем тексту: АПМ) у Бијелом Брду (тачка 6.2.1. Извјештаја), сачињене пописне листе нису овјерене од стране овлашћеног лица и не садрже датум за примања, није извршен пренос података о стањима имовине (потраживања) и обавеза са документације која одражава екстерну потврду стања, пописне листе земљишта и финансијске имовине нису сачињене, извјештаји пописних комисија не садрже податке о почетку и завршетку пописа, о стручној и професионалној квалификацији, као и радном ангажману лица ангажованих на попису, упоредне податке стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања сходно члану 2, 17. став (4) и (8), 18. став (1) тачка 5) и 20. став (1) тачка 1), 2), 3) и 4) поменутог правилника.

У извјештајима појединачних пописних комисија и извјештају централне пописне комисије исказана стварна и књиговодствена вриједност имовине и обавеза не одговара стварној вриједности имовине и обавеза приликом пописа, јер је стварна вриједност исказана након извршених евидентирања расходовања неупотребљивих средстава, те отписа потраживања и обавеза, што није у складу са чланом 21. став (2) тачка 3) и 25. став (2) тачка 2) Правилника, обзиром да је евидентирање расходовања неупотребљивих средстава, отписа потраживања и обавеза извршено прије доношења одлуке надлежног органа.

Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама (од 31.07.2020. године) је донесен, али Дом здравља није донио детаљан аналитички контни план, сходно члану 16. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 78/20).

Помоћна књига имовине у сталним средствима није успостављена према правилима вођења пословних књига сходно члану 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, јер није омогућена аналитичка евиденција и хронолошки приказ промјена извршених пословних догађаја на средствима, детаљни подаци о средству као што је јединица мјере, назив добављача и друге релевантне карактеристике сваког појединачног средства.

Благајничко пословање и управљање готовим новцем није вршено у складу са чланом 1. Одлуке о предаји пазара од 20.06.2022. године, чланом 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем („Службени гласник Републике Српске“, број 86/12 и 10/14) и чланом 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, јер полог новца са помоћних на главну благајну, достављање исправа на књижење и уплате средстава од партиципације на трансакциони рачун нису вршене у прописаном року, односно најкасније наредног радног дана (вршене су више пута мјесечно).

Осим што је именовано одговорно лице, задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле, нису предузете друге активности сходно Закону о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) и Упутству о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17), односно није сачињен план за успостављање финансијског управљања и контроле ни годишњи извјештај електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2022. годину са прилозима, није извршен попис и опис пословних процеса који се проводе, нити је успостављена књига пословних процеса, а нису идентификовани и процијењени ризици, као и друге активности захтијеване наведеним прописима.

Сходно горе наведеном и у већини тачака овог извјештаја успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и другим прописима.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбједи да се:

- одредбе **Статута Дома здравља и Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ускладе у дијелу који се односи на број организационих јединица, као и да се наведеним правилником утврди тачан број и опис радних мјеста и број извршилаца,**
- **уговори о дјелу закључују за послове који су ван дјелатности послодавца, сходно члану 205. Закона о раду,**
- **плате запосленим лицима утврђују у складу са чланом 10. став (2) тачка 5) Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске,**
- **поступци и процедуре провођења пописа, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем и извјештавање врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,**
- **успоставе помоћне књиге имовине у сталним средствима, на начин да обезбједи аналитичке податке о сваком појединачном средству и увид у хронолошки приказ пословних догађаја на средствима у складу са чланом 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,**
- **евидентирање пословних догађаја и управљање готовим новцем врши сходно члану 1. Одлуке о предаји пазара од 20.06.2022. године, члану 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем и члану 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,**
- **успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се сачини план, годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса који се проводе у Дому здравља, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности, као и друге активности захтијеване наведеним законом.**

4. Набавке

Планом јавних набавки Дома здравља планиране су набавке укупне вриједности 6.000 КМ, без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: ПДВ).

Према Извјештају о реализованим набавкама у току 2022. године проведен је један поступак путем директног споразума вриједности од 6.000 КМ без ПДВ-а.

Ревизијским испитивањем обухваћен је поменути проведен поступак јавне набавке и друге набавке.

Дом здравља није доставио Извјештај о проведеном поступку за набавку угља Агенцији за јавне набавке што није у складу са чланом 75. став (1) Закона о јавним набавкама.

Дом здравља за набавку лабораторијског материјала (10.988 КМ, без ПДВ-а), горива (23.156 КМ, без ПДВ-а) и услуга сервисирања возила (1.065 КМ, без ПДВ-а) није планирао нити доносио посебне одлуке о покретању поступака јавних набавки, што није у складу са чланом 6. и 17. став (1) Закона о јавним набавкама, а наведене набавке су извршене без примјене одредби наведеног закона.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се планирање и покретање поступака јавних набавки, као и извјештавање врши у складу са чланом 6., 17. став (1) и (3) и 75. став (1) Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

План рада и пословања у којем је садржан и финансијски план Дома здравља, донесен је и усвојен од стране Управног одбора сходно члану 17. Закона о систему јавних служби, а сходно члану 19. поменутог закона обезбијеђена је и сагласност Скупштине општине.

Финансијским планом, укупни приходи планирани су у износу од 900.730 КМ, а односе се на приходе по основу уговора са Фондом здравственог осигурања Републике Српске (788.230 КМ), партиципације (15.000 КМ), комерцијалних услуга (9.000 КМ), донација (88.000 КМ) и остале приходе (500 КМ).

Укупне расходе чине трошкови бруто зарада, накнада зарада и осталих личних расхода (701.300 КМ), трошкови материјала (78.100 КМ), производних услуга (17.200 КМ), амортизације (60.000 КМ), нематеријални трошкови (43.030 КМ) и трошкови камата (1.100 КМ).

Финансијски план по свом садржају суштински не представља финансијски план, већ план Биланса успјеха, јер су истим планиране обрачунске категорије расхода које не подразумијевају одливе средстава и исти не садржи приједлоге мјера за измирење неизмирених обавеза по основу јавних прихода (пореза и доприноса) као и за покриће губитка из ранијих година. За планиране позиције, осим износа, нису дата писана образложења.

Није вршен ребаланс финансијског плана за 2022. годину иако је у току ревидираног периода дошло до значајних одступања у погледу прибављања и располагања средствима.

Основни оквир за сачињавање Финансијског плана Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Стојана и Љубица“ Рудо представља Уговор закључен на годишњем нивоу, између Фонда здравственог осигурања Републике Српске и Дома здравља, којим су регулисана међусобна права и обавезе у пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите и других здравствених услуга. Планирана уговорена вриједност здравствених услуга која се признаје Дому здравља, значајно је мања од вриједности услуга које пружа Дом здравља, а Финансијски план базиран на наведеним моделима планирања, обрачуна и одобравања средстава не представља усаглашен оквир за остварење планираних циљева. Наведена чињеница у највећој мјери генерише остварене и исказане расходе те резултат текућег периода.

6. Финансијски извјештаји

Дом здравља је припремио и презентовао финансијске извјештаје у обрасцима који су прописани Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 59/22 и 129/22). Извјештај о раду и годишњи обрачун (финансијске извјештаје) усвојио је управни одбор Дома здравља и Скупштина Општине Рудо. Ревизијом је утврђено да главна књига није усаглашена са Билансом успјеха сходно члану 11. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, којим је прописано да је главна књига систематска евиденција у којој се приказују стање и промјене на имовини, обавезама, властитом капиталу, приходима и расходима у току обрачунског периода и која представља основ за израду финансијских извјештаја. Приходи од пружања услуга здравствене заштите

осигураним лицима које финансира Фонд по основу примарне здравствене заштите (884.625 KM), пружених услуга и наплаћених средстава партиципације од корисника здравствене заштите (13.517 KM) и приходи од медицинских услуга које Дом здравља обавља за друга правна и физичка лица (14.282 KM) су исказани у оквиру прихода од продаје производа на домаћем тржишту, што није у складу са чланом 54. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 104/21 и 59/22), али су подаци приликом уноса података у образац Биланса успјеха унешени на одговарајућу групу рачуна, односно на позицију прихода од пружених услуга на домаћем тржишту сходно наведеном члану поменутог правилника.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се евидентирање прихода од пружених услуга у главној књизи врши у складу са чланом 54. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике како би евиденције по основу прихода од пружања услуга здравствене заштите осигураним лицима које финансира Фонд по основу примарне здравствене заштите, прихода од пружених услуга и наплаћених средстава партиципације од корисника здравствене заштите и прихода од медицинских услуга које Дом здравља обавља за друга правна и физичка лица биле усаглашене са позицијама Биланса успјеха сходно члану 11. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

6.1. Биланс успјеха

У Билансу успјеха исказани су пословни приходи (1.003.117 KM) и расходи (1.060.561 KM), пословни губитак (57.444 KM), финансијски расходи (1.004 KM), губитак редовне активности (58.448 KM), остали добици (10.933 KM) и губици (6.621 KM) и нето губитак периода (54.136 KM).

6.1.1. Пословни приходи и расходи

Пословни приходи су исказани у укупном износу од 1.003.117 KM, а пословни расходи у износу од 1.060.561 KM. По налазу ревизије пословни приходи су исказани више за 7.251 KM (тачка 6.1.1.1. Извјештаја).

6.1.1.1. Пословни приходи

Пословне приходе чине приходи од пружених услуга на домаћем тржишту и остали пословни приходи.

Приходи од пружених услуга на домаћем тржишту су исказани по основу пружања услуга здравствене заштите осигураним лицима које финансира Фонд (884.625 KM), партиципације (учешћа у цијени услуга здравствене заштите) осигураних лица (13.517 KM), као и медицинских услуга које Дом здравља обавља за друга правна и физичка лица (14.283 KM).

Уговором о пружању и финансирању услуга примарног нивоа здравствене заштите у 2022. години (укључујући и два анекса Уговора), који је Дом здравља закључио са Фондом здравственог осигурања Републике Српске, уговорен је износ од укупно 884.207 KM, и то за услуге примарне здравствене заштите (627.380 KM), гинеколошке услуге (17.456 KM), педијатријске услуге (9.711 KM), те средства за обезбјеђивање континуитета и доступности здравствене заштите (147.819 KM) и програм превенције (81.841 KM). Приходи по основу Уговора са Фондом су евидентирани на основу испостављених мјесечних фактура Фонду здравственог осигурања Републике Српске у висини једне дванаестине уговореног износа, одвојено по областима финансирања.

Приходи од партиципације се односе на приходе од личног учешћа осигураних лица у трошковима здравствене заштите наплаћене према Одлуци о партиципацији

(„Службени гласник Републике Српске“, број 58/16, 83/16, 112/16, 1/17, 29/17, 46/19, 107/19 и 19/21).

Одлуком Управног одбора Дома здравља од 24.01.2022. године, запослени Дома здравља и најужи чланови породице, ослобођени су од плаћања партиципације, што није у складу са одредбама Закона о обавезном здравственом осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број 93/22 и 132/22) и чланом 53. Правилника о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту („Службени гласник Републике Српске“, број 102/11, 117/11, 128/11, 101/12, 28/16, 83/16, 109/17, 115/17, 17/18, 53/18, 59/18, 112/18, 17/19, 98/19, 21/20, 19/21 и 80/21).

Остали пословни приходи исказани су у износу од 90.694 КМ, а односе се на приходе од донација (42.494 КМ) и приходе из буџета општине (48.200 КМ).

Приходи од донација се односе на вриједност укинutih одложених прихода по основу обрачунате амортизације за реконструкцију објекта Дома здравља (6.013 КМ) и дониране опреме (36.481 КМ).

Приходи од донација и губитак ранијих година су прецијењени, а губитак текуће године је потцијењен у износу од 18.682 КМ, јер су расходи по основу амортизације моторног возила повезани са државним давањем признати у билансу успеха у 2021. години, а укидање одложених прихода у корист прихода од донација је извршено у 2022. години, што није у складу са чланом 57. став (4) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државне помоћи (параграф 12 и 17).

Приходи од донација повезаних правних лица су прецијењени за износ од 8.387 КМ, за колико су потцијењени приходи од донација од других лица, јер је укидање одложених прихода по основу обрачунате амортизације опреме дониране од Саре International BiH Sarajevo (1.390 КМ) и UNDP BiH (6.997 КМ) евидентирано на приходима од донација од повезаних правних лица, иако донатор није повезано правно лице сходно МРС 24 - Објелодањивања повезаних страна (параграф 9).

Остали пословни приходи и залихе материјала су потцијењени у износу од 11.431 КМ, јер Дом здравља није евидентирао донацију медицинског материјала од Фонда здравственог осигурања Републике Српске и такође није евидентирао ни употребу (трошење) током године на трошковима материјала, што није у складу са чланом 12, 43. и 57. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Приходи од дотација се у цјелости односе на приходе од дотација Општине Рудо (48.200 КМ).

Препоручује се Управном одбору Дома здравља да обезбиједи да се ослобађање од плаћања партиципације врши само за категорије осигураних лица и услуге здравствене заштите које су дефинисане Законом о обавезном здравственом осигурању и Правилником о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- **приходи од донација признају на систематској основи током периода у којима ентитет признаје расходе повезане са трошковима које треба покрити из тог давања сходно МРС 20 - Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи (параграф 12 и 17) и члану 57. став (4) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,**
- **примљене донације медицинског материјала и утрошак истих евидентирају у складу са чланом 12, 43. и 57. Правилника о Контном**

оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.1.1.2. Пословни расходи

Пословни расходи су исказани у износу од 1.060.561 КМ, а односе се на трошкове материјала (44.400 КМ), горива и енергије (46.613 КМ), плата, накнада плата и осталих личних примања (855.300 КМ), производних услуга (22.120 КМ), амортизације (42.369 КМ), нематеријалне трошкове – без пореза и доприноса (47.099 КМ) и трошкове пореза и доприноса (2.660 КМ).

Трошкови материјала се највећим дијелом односе на трошкове лијекова и потрошног материјала (13.138 КМ), трошкове лабораторијског материјала (17.430 КМ) и трошкове канцеларијског материјала (3.482 КМ).

Трошкови горива и енергије се односе на трошкове горива и мазива (27.576 КМ), трошкове електричне енергије (7.840 КМ) и трошкове грева (11.197 КМ).

Трошкови плата, накнада плата и осталих личних примања се односе на трошкове бруто плата (840.548 КМ), бруто накнада члановима управног одбора (2.266 КМ), трошкове отпремнина, награда и помоћи у складу са прописима о раду (8.481 КМ), трошкове запослених на службеном путу (1.160 КМ) и трошкове бруто осталих личних примања (2.845 КМ). Евидентирање трошкова бруто накнада плата (за годишњи одмор, рад у дане државних празника и боловања на терет послодавца) у износу од 66.115 КМ није извршено у складу са чланом 44. став (3) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, јер су трошкови бруто накнада плата исказани у оквиру трошкова бруто плата.

У 2022. години је евидентиран дио бруто плате за једног запосленог иако је исти настао и исплаћен у 2021. години у износу од 1.020 КМ, док су трошкови превоза, накнада по уговорима о дјелу и накнада управном одбору у најмањем износу од 1.280 КМ настали у 2021. години, али су исплаћени и евидентирани у 2022. години. Осим наведеног, Дом здравља није исказао расходе/обавезе текућег периода које се односе на помоћи запосленим и трошкове превоза на посао и повратка са посла у најмањем износу од 2.028 КМ. Наведено није у складу са начелом настанка пословног догађаја и захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28).

Трошкове производних услуга чине трошкови транспортних услуга (6.613 КМ), услуга одржавања (3.689 КМ), рекламе и пропаганде (355 КМ), истраживања (632 КМ) и осталих услуга (10.831 КМ).

Трошкови амортизације се односе на расходе по основу амортизације сталне имовине, а обрачун је вршен линеарном методом по утврђеним стопама амортизације.

Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса) се односе на трошкове осталих услуга (37.915 КМ), репрезентације (2.484 КМ), премије осигурања (4.019 КМ), платног промета (1.482 КМ) и остале нематеријалне трошкове (1.199 КМ).

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- **класификација бруто накнада плата врши у складу са чланом 44. став (3) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,**
- **расходи евидентирају у складу са начелом настанка пословног догађаја.**

6.1.1.3. Пословни губитак

Пословни губитак је исказан у износу од 57.444 КМ и представља разлику исказаних пословних прихода (1.003.117 КМ) и пословних расхода (1.060.561 КМ). По налазу ревизије пословни губитак је исказан мање за 7.251 КМ (тачка 6.1.1.1. Извјештаја).

6.1.2. Финансијски приходи и расходи

Дом здравља нема исказане финансијске приходе, а финансијски расходи су исказани у износу од 1.004 КМ.

Финансијски расходи се односе на расходе камата по основу закљученог уговора о зајму са Фондом здравственог осигурања Републике Српске.

6.1.3. Губитак редовне активности

На дан 31.12.2022. године исказан је губитак редовне активности у износу од 58.448 КМ, који представља збир пословног губитка (57.444 КМ) и финансијских расхода (1.004 КМ). По налазу ревизије губитак редовне активности је исказан мање за 7.251 КМ (тачка 6.1.1.1. Извјештаја).

6.1.4. Остали добици и губици

Остали приходи и добици исказани су у износу 10.933 КМ и односе се на отпис застарјелих обавеза (902 КМ), добитке по основу продаје санитетског возила (2.500 КМ), као и на накнаду штете од осигурања (7.531 КМ).

Евидентирање добитака по основу продаје опреме (2.500 КМ) није извршено сходно члану 59. став (2) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, јер су добици од продаје санитетског возила исказани у оквиру осталих непоменутих прихода.

Остали расходи и издаци исказани су у износу од 6.621 КМ, а у највећем износу се односе на отпис потраживања (1.440 КМ) и казне за непоштовање уговора закљученог са Фондом (3.638 КМ).

6.1.5. Нето губитак периода

Нето губитак периода је исказан у износу од 54.136 КМ и представља разлику укупних прихода (1.014.050 КМ) и укупних расхода (1.068.186 КМ) исказаних у Билансу успјеха за период 01.01-31.12.2022. године. По налазу ревизије нето губитак периода је исказан мање за 7.251 КМ (тачка 6.1.1.1. Извјештаја).

6.2. Биланс стања

У Билансу стања на дан 31.12.2022. године исказане су нето пословна актива и пасива у вриједности од по 821.733 КМ.

6.2.1. Билансна актива

Билансну активу чине стална и текућа средства. По налазу ревизије биланса актива је мање исказана за 11.431 КМ, што је детаљније објашњено у тачки 6.1.1.1. и 6.2.1.2. Извјештаја.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства су исказана у износу од 3.164.433 КМ бруто вриједности, 2.377.982 КМ исправке вриједности и 786.451 КМ нето вриједности, а чине их некретнине, постројења и опрема.

Нематеријална средства која се користе, а која се односе на рачунарски програм за финансијско књиговодство, материјално књиговодство и обрачун зарада запослених, нису призната у пословним књигама нити су пописана (тачка 3. Извјештаја), што није

у складу са чланом 3. став (1) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 38 – Нематеријална имовина, параграф 18, 21. и 22.

Некретнине, постројења и опрема на дан 31.12.2022. године су исказане у износу од 3.164.433 КМ бруто вриједности, 2.377.982 КМ исправке вриједности и 786.451 КМ нето вриједности, а чине их земљиште, грађевински објекти и постројења и опрема.

У Дому здравља на дан 31.12.2022. године је исказано земљиште у износу од 6.765 КМ и у односу на претходну годину није било промјена. Земљиште се води вриједносно у укупном износу и није успостављена аналитичка евиденција са подацима о парцелама, површини и власништву.

Грађевински објекти су исказани у износу од 1.653.477 КМ бруто вриједности, 929.423 КМ исправке вриједности и 724.054 КМ садашње вриједности, а вриједност грађевинских објеката поред објеката смјештених у кругу Дома здравља чине и објекти АПМ, који се налазе у насељеним мјестима Миоче, Штрпци и Стргачина, за које Дом здравља не посједује документацију на основу које је извршено иницијално признавање и вредновање.

Објекат АПМ Миоче је по основу власништва евидентиран и у књиговодственој евиденцији Општине Рудо, док је објекат АПМ Бијело Брдо евидентиран само у књиговодственој евиденцији Општине, а Дом здравља исти није пописао - тачка 3. Извјештаја. Уговором или другим актом нису регулисана права и обавезе, као и вођење евиденција о објектима између Општине Рудо и Дома здравља којем су некретнине (објекти и земљиште) дате на коришћење и управљање.

Објекат АПМ Стргачина се не користи за обављање дјелатности примарне здравствене заштите и према образложењу достављеном од Дома здравља исти се не користи дужи временски период. Дом здравља није извршио процјену обезвјеђености поменутог објекта који се не користи за обављање примарне здравствене заштите, што није у складу са захтјевима МРС 36 – Умањење вриједности имовине, параграфи 8, 9, 30, 59, 60 и 61. За поменути објекат Дом здравља не посједује документацију о власништву, тј. да је исти носилац права управљања, коришћења или располагања над наведеном имовином.

Постројења и опрема су исказани у износу од 1.504.191 КМ бруто вриједности, 1.448.559 КМ исправке вриједности и 55.632 КМ нето вриједности. Нето вриједност постројења и опреме се односи на медицинску и немедицинску опрему.

Повећање вриједности наведених позиција извршено је по основу нових набавки и донација, а смањење по основу обрачунатих трошкова амортизације, расходања опреме и продаје.

Набавна вриједност и исправка вриједности опреме су потцијењене за износ од 7.761 КМ, а неотписана вриједност нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме отуђених по другим основама је прецијењена за 474 КМ, јер је Дом здравља отписао возило у вриједности наведеној у Одлуци о расходовању неупотребљивих основних средстава на дан 31.12.2022. године (набавна и исправка вриједности 20.361 КМ), а која је већа у односу на књиговодствену вриједност средства (набавна и исправка вриједности 12.599 КМ). Наведено није у складу са чланом 4. став (4) и 49. став (2) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, као и захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, који су везани за њен престанак признавања. До завршетка ревизијских поступака још увијек није било физичког отуђења расходованог аутомобила које је неисправно и у дотрајалом стању, иако је исто искњижено из пословних евиденција, а није ни донесен акт о коначном статусу поменутог возила.

Дио опреме је у потпуности амортизован, односно нема садашњу вриједност, а преиспитивање корисног вијека употребе није извршено сходно МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 51) којим се захтијева да се резидуална вриједност и корисни вијек средства провјеравају барем на крају сваке финансијске године.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се у сарадњи са Општином Рудо међусобно регулишу правила коришћења и управљања некретнинама у власништву Општине и да се приликом евидентирања сталних средстава примјењују одредбе Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике (члан 3, 4. и 49), захтјеви МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, МРС 36 – Умањење вриједности имовине, МРС 38 – Нематеријална имовина и други стандарди и прописи који дефинишу питање признавања имовине, вредновања, престанак признавања, те процјену обезвјеђења.

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства су исказана у износу од 60.903 КМ бруто вриједности, 25.621 КМ исправке вриједности и 35.282 КМ нето вриједности, а чине их залихе материјала, дати аванси, краткорочна потраживања и готовински еквиваленти и готовина.

Залихе материјала су исказане у нето износу од 16.891 КМ, а у највећем износу се односе се на залихе лијекова и медицинског материјала (16.119 КМ). Донацију и издавање у употребу (трошење) донираног медицинског материјала током године Дом здравља није водио на залихама, што је образложено под тачком 6.1.1.1. овог Извјештаја.

Краткорочна потраживања су исказана у нето износу од 17.101 КМ, а у највећем износу се односе на потраживања од Фонда по Уговору о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2022. години (15.401 КМ).

Готовински еквиваленти и готовина исказани су у износу од 553 КМ, а односе се на готовину на пословним рачунима у износу од 338 КМ и готовину у благајни у износу од 215 КМ.

6.2.2. Билансна пасива

Билансну пасиву чине капитал и обавезе. По налазу ревизије биланса пасива је мање исказана за 11.431 КМ, што је детаљније објашњено у тачки 6.1.1.1. и 6.2.1.2. Извјештаја.

6.2.2.1. Капитал

Структуру капитала на дан 31.12.2022. године чине основни капитал (1.413.620 КМ), нераспоређена добит (263.445 КМ) и губитак (1.661.001 КМ).

Основни капитал чини државни капитал (1.297.118 КМ) и остали основни капитал (116.502 КМ). У књиговодственим евиденцијама Дома здравља исказани државни капитал није усаглашен са уписаним капиталом у судском регистру код Окружног привредног суда у Источном Сарајеву, који износи 2.000 КМ.

Ревизији није презентована документација на основу које је исказана структура осталог основног капитала, јер Дом здравља не располаже са књиговодственим исправама о формирању и промјенама на осталом основном капиталу.

Нераспоређена добит се односи на нераспоређени добитак ранијих година настао у периоду од 2007-2016. године, а Статутом није дефинисан начин распореда добити и покрића губитка.

Губитак се односи на губитак ранијих година (1.606.865 KM) и губитак текуће године (54.136 KM). По налазу ревизије губитак је прецијењен за 11.431 KM, што је образложено у тачки 6.1.1.1. и 6.2.1.2. Извјештаја.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се преиспита књиговодствена вриједност и структура капитала исказаног у пословним књигама Дома здравља.

6.2.2.2. Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе

Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе су исказане у износу од 440.356 KM, а односе се на дугорочне кредите у земљи и разграничене приходе по основу примљених донација. Дугорочне обавезе прецијењене су у износу од 3.528 KM, што је образложено у наставку.

Дугорочни кредити у земљи су исказани у износу од 35.609 KM и у цјелости се односе на обавезе за дозначена средства по Уговору о зајму са Фондом здравственог осигурања Републике Српске од 31.12.2008. године (укључујући три анекса наведеног уговора). У току 2022. године по основу преосталог дијела главнице измирено је 3.541 KM главног дуга и 1.004 KM камате путем извршених мјесечних компензација међусобних потраживања и обавеза Фонда здравственог осигурања и Дома здравља. Дугорочни кредити у земљи су више исказани за износ од 3.528 KM, јер није извршен пренос обавеза (дуга по главници) које за плаћање доспијевају у наредној години на краткорочне финансијске обавезе, што није у складу са чланом 33. став (13) и 34. став (4) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике. За исти износ мање су исказане краткорочне обавезе.

Разграничени приходи по основу примљених донација су исказани у износу од 404.747 KM, а односе се на извршену реконструкцију Дома здравља (370.815 KM) и испоручену опрему (3.715 KM) од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске, те опрему испоручену од Општине (5.058 KM), Care International BiH Sarajevo (4.170 KM) и од UNDP BiH (20.990 KM).

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се дугорочне обавезе које на плаћање доспијевају у наредној години рекласификују на краткорочне обавезе сходно члану 33. став (13) и 34. став (4) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.2.2.3. Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања

Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања су исказане у износу од 365.313 KM, а чине их обавезе из пословања (51.529 KM), обавезе за плате и накнаде плата (309.703 KM), остале обавезе (3.306 KM) и обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине (775 KM). Због наведеног под тачком 6.2.2.2. Извјештаја, краткорочне финансијске обавезе мање су исказане за 3.528 KM.

Обавезе доспјеле за плаћање на дан биланса, до краја фебруара 2023. године су измирене у износу од 89.515 KM и то обавезе за плате у износу од 51.116 KM, порез на доходак у износу од 3.424 KM и доприноси на плате у износу од 24.504 KM, обавезе према добављачима у износу од 9.867 KM и остале обавезе по уговорима о дјелу, уговорима о допунском раду и другим основама у износу од 604 KM.

Обавезе из пословања се у цјелости односе на обавезе према добављачима у земљи.

Обавезе за плате и накнаде плата се односе на неизмирене обавезе по основу обавеза за нето плате запослених за децембар 2022. године (51.116 KM), порез на плату за 2019. године (3.774 KM) и децембар 2022. године (3.424 KM), доприносе на плату за децембар 2022. године (24.504 KM) и неизмирене обавезе по основу пореза

и доприноса из периода од 2018. године до 2021. године (226.885 КМ). Као што је наведено под тачком 6.1.2. Извјештаја, текуће обавезе по основу помоћи запосленим и трошкова превоза на посао и повратка са посла нису евидентирани према настанку пословног догађаја.

Рјешењем Министарства финансија Републике Српске о одгађању плаћања пореског дуга (од 11.08.2023. године) наложено је Дому здравља да изврши једнократну уплату пореског дуга у износу од 237.929 КМ до 11.08.2024. године.

Остале обавезе се односе на обавезе за порезе (150 КМ) и доприносе на накнаде члановима управног одбора (197 КМ), порез (812 КМ) и доприносе обрачунате на исплате физичким лицима ван радног односа (2.147 КМ). Исказано стање осталих обавеза није у складу са чланом 38. став (6) и (7) и 40. став (9) - (11) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, због погрешно евидентираних пореза и доприноса на накнаде члановима управног одбора и на исплате физичким лицима ван радног односа (3.306 КМ).

Промет на обавезама за трошкове превоза на посао и повратка са посла, отпремнина и помоћи запосленима из 2022. године за које је плаћање извршено такође у 2022. години у најмањем износу од 11.103 КМ није исказан, јер су наведени трошкови евидентирани на трошковима и жиро-рачуна, без евидентирања обавеза, што није у складу са чланом 37. став (6) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се по основу трошкова превоза на посао и повратка са посла, отпремнина и помоћи запосленима исказују обавезе, како је прописано чланом 37. став (6) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

У Билансу стања Дома здравља на дан 31.12.2022. године нису исказане позиције ванбилансне активе и ванбилансне пасиве. Имовина уступљена на коришћење током 2021. године од Фонда здравственог осигурања Републике Српске у циљу имплементације новог софтвера породичне медицине (рачунари и читачи) у вриједности од 29.391 КМ је пописана, али није исказана у ванбилансној евиденцији Дома здравља, сходно члану 67. и 68. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се на позицијама ванбилансне активе и пасиве евидентира туђа имовина уступљена на коришћење у складу са чланом 67. и 68. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.3. Биланс токова готовине

У Билансу токова готовине исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 960.368 КМ, одливи готовине из пословних активности 975.047 КМ, приливи готовине из активности инвестирања у износу од 10.932 КМ и нето одлив (смањење) готовине у износу од 3.747 КМ. Стање готовине на почетку обрачунског периода износи 4.300 КМ, а на крају обрачунског периода 553 КМ што одговара готовини исказаној у билансу стања (тачка 6.2.1.2. Извјештаја).

Приливи готовине из активности инвестирања су више исказани за 7.531 КМ, а мање су исказани приливи готовине из активности пословања који се односе на наплату

штете од осигуравајућег друштва, што није у складу са захтјевима МРС 7 – Извјештај о токовима готовине (параграф 10 и 14).

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се биланс новчаних токова сачињава у складу са одредбама МРС 7 - Извјештај о токовима готовине (параграф 10 и 14).

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје Дома здравља за период 01.01-31.12.2022. године нису објелодањене информације везано за сталност пословања, што није у складу са захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја (параграф 25 и 26).

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према изјавама одговорних лица, Дом здравља није имао активности које би за последицу могле имати потенцијалну имовину и потенцијалне обавезе.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2022. годину сачињене су Напомене које не пружају основне податке о субјекту, основе за састављање финансијских извјештаја и додатне информације у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја.

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису извршена објелодањивања у вези основа за састављање финансијских извјештаја и примијењених рачуноводствених политика релевантних за разумијевање финансијских извјештаја, стопе амортизације и корисног вијека употребе, потпуне информације о промјенама у току године за сваку ставку некретнина, постројења и опреме, потпуне информације о начину вођења залиха и промјенама на залихама, информације о структури и износу свих прилива и одлива готовине, неготовинским трансакцијама, компензацијама и друге информације значајне за разумијевање средстава, обавеза, капитала, прихода, расхода и токова готовине, што није у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 113 и 117), МРС 2 – Залихе (параграф 36 и 37), МРС 7 - Извјештај о токовима готовине, МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 73 и 74) и других релевантних Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације везане за сталност пословања и друге релевантне информације у складу са захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја и других релевантних Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Ревизијски тим

Данијела Дувњак, с.р.

Свјетлана Коџоман, с.р.